

Vasara Autokool

B- kategooria mootorsõidukijuhi ettevalmistamise õppekava esmaõppe algastme koolitus

Õppekavarühm 1041 transporditeenused (ISCED-F 2013)

kehtib alates 06.02.2020

(allkirjastatud digitaalselt)

Autokooli juhatuse liige

Lehar Lukjanov

1. Õppekava on koostatud järgnevate õigusaktide alusel:

1) Täiskasvanute koolituse seadus

<https://www.riigiteataja.ee/akt/110062015010?leiaKehtiv>

2) Majandus-ja kommunikatsiooniministri 27.06.2011. a määrus nr 60 „Mootorsõidukijuhi ettevalmistamise tingimused ja kord ning mootorsõidukijuhi ettevalmistamise õppekavad”

<https://www.riigiteataja.ee/akt/128062011039?leiaKehtiv>

3) Täienduskoolituse standard

<https://www.riigiteataja.ee/akt/111112016002?leiaKehtiv>

Juhi ettevalmistamine peab õpilasele andma teadmised, oskused ja hoiakud liikluses käitumiseks vastavalt taotletava kategooria mootorsõiduki juhile kehtestatud kvalifikatsiooninõuetele

Juhi ettevalmistamise eesmärgiks on luua eeldused:

1) vastutustundliku juhi liikluskäitumise kujunemiseks

2) juhi ohutu, iseseisva, teisi liiklejaid arvestava ja keskkonda säästva käitumise kujunemisele.

2. Koolituse läbiviimiseks vajalik kvalifikatsioon:

Nii teooria- kui sõidutunde võib läbi viia ainult õpetaja, kellel on vastava kategooria mootorsõidukijuhi õpetaja tunnistus. Teooriaõpet võib läbi viia ainult õpetaja, kellele on väljastatud mootorsõidukijuhi õpetaja kutsestandardi 6. taseme tunnistus.

3. Õpingute alustamise tingimused

Koolituskursusele võetakse õppima B-kategooria ja B1-alamkategooria mootorsõiduki juhtimisõigust taotlev isik, kes on õppetöö alustamise ajaks vähemalt 15,5-aastane

Juhtimisõiguse taotleja peab olema läbinud mitte varem kui kuus kuud enne mootorsõidukijuhi koolituse algust tervisekontrolli, mille käigus tehakse kindlaks tervisekontrolli läbija tervises seisund ja sobivus mootorsõidukit juhtida, vastava tunnistuse peab juhtimisõiguse taotleja esitama autokoolile.

4. Õppekeskkonna kirjeldus

Teoriaõpe toimub autokooli õppeklassis Tartus, aadressil Vasara 50. Kui õpet viiakse läbi kuskil mujal, siis peab ruum vastama Majandus- ja kommunikatsiooniministri määruse 54 „Nõuded mootorsõidukijuhi koolitaja õppevahenditele, õppeväljakutele ja õppesõidukitele“ (<https://www.riigiteataja.ee/akt/105082014016>) nõuetele. Praktikume viiakse läbi kas vastava simulaatoriga, selleks kohandatud õpperuumis või sõidukis. Õppesõitu viiakse läbi ainult vastava kategooria õppesõidukiga. E- õppe keskkond on teooria.ee.

5. Õppe kogumaht

Tabelites on näidatud õppe minimaalne kogumaht akadeemilistes tundides (AT). Kui õpilane ei saavuta minimaalsete tundide jooksul ettenähtud õpiväljundeid, peab vajadusel koolituse vastava osa mahtu suurendama. Kui õppevormiks on e-õpe, siis teooriaõppe mahu läbib õpilane iseseisvalt teooria.ee keskkonnas. Õpe toimub esmaõppe korras.

Sõidutundidega võib alustada alles peale esimest loengut, e-õppe puhul peale esimese teema läbimist teooriakeskkonnas. Auditoorses vormis on esimene teorialoeng teema T1, aga ülejäänud teemade käsitlemise järjekorda võib õpetaja muuta, eriti teemade Ü1, Ü2, Ü3 osas, mida võib nii teoriakursuse alguses kui lõpus õppida, kuna pole seotud eelnevate teadmistega. Teorialoengud toimuvad auditoorses vormis loengutena. Õpetaja võib kasutada lisaks loenguvormile ka muid meetodeid, nagu grupitöö või praktikum (näiteks teema „Inimene sõidukijuhina“ puhul võib kasutada grupitööd kui on piisavalt palju õpilasi ja „pimedal ajal sõiduki juhtimine“ puhul võib teha praktikumi kui on väljas pime). Õpetaja võib ka kasutada õpetamisel spetsiifilise teema kohta käivaid teste ja samuti võib teha teste, et kontrollida õpilaste teadmisi eelnevate teemade kohta. Lisaks tabelis näidatud kohustuslikele tundidele peab õpilane iseseisvalt õppima eelkõige liiklusreegleid. Kui õpilane ei ole käinud kohal mingis loengus, on õpetajal kohustus kontrollida õpilase teadmisi selle teema kohta ja vajadusel peab õpilane puudunud tunni või tunnid uuesti kohal käima. Kui õpilane on puudunud rohkem kui neljast loengust, on autokoolil õigus õpilast eksamile mitte lubada. Teooriaeksamit võib asuda sooritama alles peale teooriaõppe kohustusliku osa läbimist ja vähemalt 16 akadeemilise tunni pikkuse esmaabikoolituse läbimist.

E-õppes toimub teooria õppimine e-õppe keskkonnas aadressil teooria.ee. Käsitletakse tabelis näidatud teemasid. Õpilane peab auditoorses vormis loengutes osalema vähemalt 6 akadeemilise tunni ulatuses, mille teemad on näidatud vastavas tabelis.

Esimene sõidutund on teema S1, millele järgneb teema S2. Kui teema S2 raames õpilane saavutab piisava oskuse sõidukit ohutult käsitseda, teeb sõiduõpetaja õpingukaardile märke õpilase lubamise kohta teeliiklusesse (pärast mida võib õpilane alustada lisakoolitusega juhendajaga). Ülejäänud teemade järgnevust võib õpetaja muuta, kui see on vajalik. Sõiduuskuse hindamisel, eriti enne õppesõidu alustamist liikluses, peab õpetaja veenduma õpilase võimes mootorsõidukit laitmatult juhtida. Sõiduuskust hinnatakse vajadusel asjaomase vahekontrolli teostamisega, mis on koolituse osa. Sõidutundide jooksul õpetaja jälgib pidevalt õpilase oskusi ja nende arengut ning vastavalt saavutatud tasemele kas liigutakse edasi järgmise teema juurde või vajadusel arendatakse puudujääke lisaks ka vabateemas. Vabateema võib olla kasutatud pärast ükskõik millist sõiduõppe teemat, et jätta õpilasele võimalus saavutada antud teemas vilumus, mis oleks piisav järgmise teemaga jätkamiseks. Koolituskursuse lõpuks peab olema õpilasel sõidetud vähemalt minimaalne hulk igast teemast ja kokku vähemalt minimaalne sõidutundide arv. Kui õpilane on sõidutundidest puudunud, on autokoolil õigus nõuda samas hulgas lisatundide sõitmist isegi siis, kui õpilane on saavutanud minimaalsel tasemel nõutud oskused ja teadmised. Kui õpilane ei saavuta minimaalselt nõutud sõidutundide jooksul piisavat vilumust, on tal kohustus teha lisatunde nii kaua, kuni Autokooli sõiduõpetaja peab tema oskuste taset vastavaks

õpiväljundite saavutamise minimaalsele tasemele. Lisatunde ei pea tegema Autokooli õpetajaga, aga lõpliku hinnangu õpilase tasemele saab anda ainult Autokooli sõiduõpetaja.

Kui õpilasel on varem läbitud mingi osa vastavast koolitusest, võib autokool võtta seda arvesse ja vähendada vastava osa võrra koolitusmahtu. Samuti kui õpilane taotleb viie aasta jooksul eelmise juhtimisõiguse saamisest (näiteks AM- kategooria) lisaks olemasolevale mootorsõiduki juhtimise õigusele muu kategooria mootorsõiduki juhi juhtimisõigust, siis on koolitajal õigus vähendada tabelis toodud liiklusteooriaõppe mahtusid osas, mis on ühine nii omandatud kui taotletava mootorsõiduki kategooria juhi õppel, sõidutundide kohustuslik hulk jääb sel juhul ikkagi samaks.

Tabelid ei sisalda õpilase poolt iseseisvalt tehtud töö mahtu, aga õpilane peab vastavalt enda eelnevatele teadmistele ja õppimise eripäradele tegema iseseisvat tööd kohustuslike materjalidega ja liiklustestidega. Iseseisva töö hulk ei ole määratud, aga see peab olema piisav, et saavutada õpiväljundid

Teoriaõpe viiakse auditoorses vormis tavaliselt läbi 14 loenguna. Õpetaja võib muuta tabelis näidatud teemade järjekorda ja vajadusel ka suurendada või vähendada loengute arvu, kui see on vajalik.

B- Kategooria algastme koolitus (auditoorne vorm)					
Teoriaõpe			Sõiduõpe		
nr	Teema	AT	nr	Teema	AT
T1	Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest	0,5	S1	Juhi tööasend ja turvavarustus	1
	Iseseisvaks õppimiseks juhendamine	0,5			
	Ohutu liiklemise põhimõtted	2			
T2	Liiklus kui süsteem	2	S2	Sõiduki käsitlemine	1
T3	Liiklusreeglid	3			
T4	Liiklusreeglid	3			
T5	Sõidu planeerimine riski vältimise eesmärgil	3			
			Luba alustada sõiduõpet teeliikluses		
T6	Sõidu alustamine ja sõiduki asukoht sõites	3	S3	Sõiduki juhtimine vähese liiklusega teel	1
T7	Möödasõit, möödumine ja ümberpõige	1,5			
T8	Teiste liiklejatega arvestamine	1,5	S4	Sõiduki juhtimine erinevates liiklussituatsioonides	10
T8	Sõidujärjekord sõites	3			
T9	Peatumisteedkonna pikkust mõjutavad tegurid ja riskide ennetamine	2	S5	Möödasõit, möödumine ja ümberpõige	1
	Pimedal ajal sõiduki juhtimine	1	S6	Sõiduki juhtimine planeeritud teekonnal	1
T10	Sõiduki peatumine ja sõidu lõpetamine	2			
T11	Sõidu eripära asulavälisel teel, kiirteel ja tunnelis	1	S7	Keskkonda säästev sõiduki juhtimine	1
	Keskkonda säästev sõiduki kasutamine	2	LS	Algastme libedasõidu harjutuste sooritamine	1
Ü1	Inimene sõidukijuhina	3	PS	Pimedal ajal sõiduki juhtimine	1
Ü2	Sõiduki juhtimine rasketes tee- ja ilmastikuoludes/ sõiduki füüsika	2			
	Sõiduki turvalisus	1			
Ü3	Käitumine liiklusõnnetuse korral	3	VT	Vabateema	12
EA	Esmaabikoolitus	16			
Teooriaeksam					
Teoriaõpet kokku		56	Sõiduõpet kokku		30

B- Kategooria algastme koolitus (e-õpe)					
Teoriaõpe			Sõiduõpe		
nr	Teema	AT	nr	Teema	AT
1.1	Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest	e	S1	Juhi tööasend ja turvavarustus	1
1.2	Iseseisvaks õppimiseks juhendamine	e			
1.3	Liiklus kui süsteem	e	S2	Sõiduki käsitlemine	1
1.4	Ohutu liiklemise põhimõtted	e			
1.5	Teiste liiklejatega arvestamine	e			
1.6	Sõiduki turvalisus	e			
1.7	Inimene sõidukijuhina	e			
vahekontroll (teemad 1.X)		e	Luba alustada sõiduõpet teeliikluses		
2.1	Sõidu alustamine ja sõiduki asukoht sõites	e	S3	Sõiduki juhtimine vähese liiklusega teel	1
2.2	Sõidujärjekord sõites	e	S4	Sõiduki juhtimine erinevates liiklussituatsioonides	10
2.3	Sõidu eripära asulavälisel teel, kiirteel ja tunnelis	e			
2.4	Sõiduki peatumine ja sõidu lõpetamine	e	S5	Möödasõit, möödumine ja überpõige	1
2.5	Käitumine liiklusõnnetuse korral	e	S6	Sõiduki juhtimine planeeritud teekonnal	1
vahekontroll (teemad 2.X)		e			
3.1	Möödasõit, möödumine ja überpõige	e	S7	Keskonda säästev sõiduki juhtimine	1
3.2	Sõidu planeerimine riski vältimise eesmärgil	e			
3.3	Keskonda säästev sõiduki kasutamine	e	LS	Algastme libedasõidu harjutuste sooritamine	1
3.4	Sõiduki juhtimine rasketes tee- ja ilmastikuoludes/ sõiduki füüsika	e	PS	Pimeda ajal sõiduki juhtimine	1
3.5	Peatumisteeonna pikkust mõjutavad tegurid ja riskide ennetamine	e			
vahekontroll (teemad 3.X)		e	VT	Vabateema	12
PT	Pimeda ajal sõiduki juhtimine	e			
e- õpet kokku ekvivalentsetelt 28 tunniga					
Ü1	Inimene sõidukijuhina	3			
T5	Sõidu planeerimine riski vältimise eesmärgil	3			
vahekontroll (kogu materjal)		e			
Esmaabikoolitus		16			
Teoriaeksam					
Teoriaõpet kokku		22 + e	Sõiduõpet kokku		30

Esimene teema e-õppes on 1.1, aga sellele järgnevalt võib teemasid läbida õpilasele endale sobivas järjestuses. Samas ei saa enne 1.X teemade läbimist ja vahekontrolli tegemist liikuda edasi 2.X teemade juurde ja 3.X teemad avanevad alles peale teise vahekontrolli läbimist. Auditorsetes loengutes võib õpilane käia suvalises järjekorras koolituse jooksul, tingimusel, et e-õppes on läbitud vähemalt esimene teema. Õpetaja ei luba õpilast edasi 3. moodulist, kui auditorsetes loengutes ei ole osaletud.

6. Õpiväljundid

Pärast koolituskursuse läbimist peab õpilane:

- 1) teadma liiklusreegleid (kontrollitakse teooriaeksamil)
- 2) oskama jälgida liiklust (kontrollib sõiduõpetaja)
- 3) oskama teha optimaalseid otsuseid (kontrollib sõiduõpetaja)
- 4) oskama valitseda mootorsõidukit või autorongi (kontrollib sõiduõpetaja)
- 5) oskama näha ja ennetada ohte (kontrollib sõiduõpetaja)
- 6) oskama tegutseda riske vältides. (kontrollib sõiduõpetaja)

Õpiväljundeid hinnatakse põhimõttel arvestatud/ mittearvestatud. Seni kuni kõikides õpiväljundites ei ole õpilase tase piisav, et saavutada hinnang „arvestatud“, ei väljasta autokool lõputunnistust ja õpilane peab kas iseseisva tööga või kooli abil oma oskusi või teadmisi parandama. Punktides 2-6, kus hinnatakse peamiselt õpilase oskusi, peab õpetaja hindamisel võtma arvesse eelkõige ohutust. Õpilase soovil või lahkavamate tekkimisel õpetaja ja õpilase vahel võib õpilase soovil kasutada lisahindajana autokooli teisi õpetajaid.

7. Õppe sisu

ÕPPEAINED

Teoria ja sõiduõppe teemade paljususe tõttu ei ole võimalik koolituse minimaalse mahu puhul kõiki teemasid loengutes ja sõidutundides käsitleda. Seetõttu õpetaja peab hindama eelnevat kogemust teiste kategooriate juhtimisel ja keskenduma kõige olulisemale ning suunama õpilast iseseisvalt töötama oma teadmiste ja oskuste täiendamisele, muu hulgas võib ka kasutada lisavilumuse saamiseks mootorsõidukijuhi juhendajat, et teha lisatunde. Selliseid lisatunde ei arvestata minimaalse mahu sisse ja ei vabasta seega õpilast kohustusest õpetajaga tunde sõita. Õpilase koolitamisel peab arvestama, et koolitatakse suurema ohu allika valdajat liikluses, kes oma võimaliku väärkäitumisega võib põhjustada ohuolukordi, millega võivad kaasned kahtlused tagajärjed. Õpilase omandatud hoiakud ja suhtumine kaasliiklejatesse ning keskkonda, tema teadmised ja sõiduvilumus peavad kindlustama turvalisuse nii endale kui teistele liiklejatele. Teoreetiliste teadmiste õpetamisel ja kontrollimisel tuleb erilist rõhku panna õpilase arusaamisele ohtlike liiklusolukordade tekkemehhanismist ja liiklusreeglite tundmisele ning riskide vältimisele. Mootorsõiduki ehituse tundmise hindamisel on põhiline õpilase oskus määrata mootorsõiduki tehnoseisundi vastavust liiklusohutus- ja keskkonnanõuetele ning oskus võimaluse korral viga kõrvaldada.

1.1. TEOORIAÕPE

1.1.1. Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest

Pärast koolitust õpilane:

- 1.1.1.1. teab juhiloa saamise tingimusi ja korda;
- 1.1.1.2. teab õppetöö korraldust;
- 1.1.1.3. teab õppetööd reguleerivaid õigusakte ja dokumente;
- 1.1.1.4. on omaks võtnud juhi ettevalmistamise määruuses seatud juhi koolituse eesmärgid.

1.1.2. Iseseisvaks õppimiseks juhendamine

Pärast koolitust õpilane:

- 1.1.2.1. on valmis vastutama oma õppimise eest;
- 1.1.2.2. on koostanud individuaalse õppeplaani;
- 1.1.2.3. teab, kuidas koolitaja iseseisvat õppimist toetab ja kellelt vajadusel abi saab.

1.1.3. Liiklus kui süsteem

Pärast koolitust õpilane:

- 1.1.3.1. teab liiklussüsteemi erinevate osadega seotud terminoloogiat;
- 1.1.3.2. teab liikluskorraldusega seotud põhimõtteid;
- 1.1.3.3. mõistab liiklust kui süsteemi ja enda rolli selle süsteemi osana;
- 1.1.3.4. teab liikluse positiivset ja negatiivset mõju inimese elule ja tervisele.

1.1.4. Ohutu liiklemise põhimõtted

Pärast koolitust õpilane:

- 1.1.4.1. mõistab, et peamised ohutu liiklemise põhimõtted on õigete tähelepanekute tegemine, oludele vastava sõidukiiruse valik, õigeaegsed ja piisavad märguanded, ohutu piki- ja külgvahe hoidmine, liiklusreeglitest kinnipidamine ja teiste liiklejatega arvestamine;
- 1.1.4.2. teab piki- ja külgvahe ning sõidukiiruse valikuga seotud reegleid;
- 1.1.4.3. teab märguandeid ja nende kasutamisega seotud reegleid;
- 1.1.4.4. on välja töötanud isiklikud ohutu liiklemise põhimõtted.

1.1.5. Teiste liiklejatega arvestamine

Pärast koolitust õpilane:

- 1.1.5.1. teab, et liikluses osaleb erinevaid liiklejarühmi;
- 1.1.5.2. teab erinevate liiklejarühmade käitumise eripärasid;
- 1.1.5.3. teab erinevate liiklejarühmade ja sõidukiliikidega (nt vähekaitstud liiklejate, suurte sõidukite, eritalituse sõidukite jt) seotud ohtu suurendavaid tegureid;
- 1.1.5.4. omab valmidust liikluses ohutuse tagamiseks arvestama eripäradega, mis on seotud erinevate liiklejarühmade ja sõidukiliikidega;
- 1.1.5.5. mõistab teiste liiklejatega ja sõitjatega arvestamise tähtsust;
- 1.1.5.6. on motiveeritud arvestama teiste liiklejate ja sõitjatega, eelkõige vähekaitstud liiklejatega, ja tagama oma käitumisega nende ohutuse.

1.1.6. Sõiduki turvalisus

Pärast koolitust õpilane:

- 1.1.6.1. mõistab sõiduki kasutaja juhendiga tutvumise olulisust;
- 1.1.6.2. teab peamisi tänapäeva sõidukites kasutuses olevaid aktiivse ja passiivse turvalisuse elemente ja nende tööpõhimõtet (turvavöö kinnitamine ja istumisasendi reguleerimine, kaassõitja turvavarustuse kinnitamine, pagasi õige paigutus ja kinnitamine);

1.1.6.3. teab turvavarustuse vale kasutamise või mittekasutamise seotud ohte ja on motiveeritud turvavarustust kasutama;

1.1.6.4. teab sõitjate- ja veoseveo ja turvavarustuse kasutamise nõudeid;

1.1.6.5. teab sõidukist väljumisel ja sellesse sisenemisel vajalikke ettevaatusabinõusid;

1.1.6.6. teab kasutatavale mootorsõidukile kehtivaid tehnoseisundi nõudeid;

1.1.6.7. teab keskkonnaga seonduvaid nõudeid sõiduki kasutamisel;

1.1.6.8. teab sõiduki lisa- ja mugavusseadmete mõju liiklusohutusele ja sõiduki juhitavusele.

1.1.7. Inimene sõidukijuhina

Pärast koolitust õpilane:

1.1.7.1. teab inimeste erineva liikluskäitumise põhjuseid;

1.1.7.2. teab, kuidas sõidu motiivid, sõiduteekonna ja aja planeerimine, sotsiaalne surve, juhi seisund ja teadlikkus enda juhtimisvõimest (sealhulgas liigne enesekindlus, oma võimekuse tõestamise soov) mõjutavad juhi käitumist;

1.1.7.3. teab enda isiksuseomadustest, hoiakutest ja elustiilist tulenevaid võimalikke riske liikluskäitumisele;

1.1.7.4. on enda jaoks välja töötanud strateegiad isiksusega ja tervisliku seisundiga seotud liikluskäitumist mõjutavatest asjaoludest tulenevate kahjulike mõjude vältimiseks;

1.1.7.5. on motiveeritud väärtustama ohutust ja keskkonna säästlikkust, elu üldistes eesmärkides ja käitumises;

1.1.7.6. teab kõrvaliste tegevuste mõju juhile ning sellest tulenevaid ohte.

1.1.7.7. oskab endale teadvustada impulsiivse käitumise mõju liiklusohutusele.

1.1.7.8. oskab vältida riskeerivat käitumist liikluses, eriti arvestades enda psühholoogilist eripära

1.1.7.9. saab aru, kuidas seista vastu grupisurvele käituda riskeerivalt

1.1.8. Sõidu alustamine ja sõiduki asukoht sõites

Pärast koolitust õpilane:

1.1.8.1. teab, kuidas sõitu ohutult alustada;

1.1.8.2. teab tee erinevaid osi ja nende otstarvet;

1.1.8.3. teab sõiduki asukoha valikuga seotud reegleid;

1.1.8.4. teab, kuidas valida asukohta teel riski vältimise ja keskkonna säästmise eesmärgil;

1.1.8.5. on motiveeritud oma sõitu riski vältimise ja keskkonna säästmise eesmärgil planeerima.

1.1.9. Sõidujärjekord sõites

Pärast koolitust õpilane:

1.1.9.1. oskab rakendada probleemülesannete lahendamisel teede ristumis- ja lõikumisaladel ja teega külgnevate aladel ning raudteeülesõidukohtadel sõidujärjekorra määramisega seotud liiklusreegleid;

1.1.9.2. omab ülevaadet teede lõikumisalade ning raudteeülesõidukoha ületamisega seotud riskidest ja nende vältimise võimalustest;

1.1.9.3. on motiveeritud teede lõikumisalade ja teega külgnevate alade ning raudteeülesõidukoha ületamisega seotud võimalikke ohte vältima.

1.1.10. Sõidu eripära asulavälisel teel, kiirteel ja tunnelis

Pärast koolitust õpilane:

1.1.10.1. teab asulavälisel teel, kiirteel ja tunnelis sõiduki juhtimisega seotud reegleid;

1.1.10.2. teab sõiduki juhtimise eripära asulavälisel teel ja kiirteel võrreldes sõiduki juhtimisega asulas;

1.1.10.3. omab ülevaadet asulavälisel teel, kiirteel ja tunnelis sõiduki juhtimisega seotud riskidest ja nende vältimise võimalustest;

1.1.10.4. on motiveeritud järgima asulavälisel teel ja kiirteel sõidukit juhtides sõidukiirusele kehtestatud piiranguid ning hoidma ohutut piki- ja külgvahet.

1.1.11. Sõiduki peatumine ja sõidu lõpetamine

Pärast koolitust õpilane:

1.1.11.1. teab ja oskab probleemülesandeid lahendades kasutada parkimise ja peatumisega ning hädapeatamisega seotud liiklusreegleid;

1.1.11.2. teab, kuidas parklas ja parkimismajas ohutult ja teisi liiklejaid arvestavalt käituda;

1.1.11.3. on motiveeritud peatumise ja parkimisega ning hädapeatamisega seotud reegleid järgima;

1.1.11.4. teab, kuidas väljaspool asulat peatuda ja parkida.

1.1.12. Käitumine liiklusõnnetuse korral

Pärast koolitust õpilane:

1.1.12.1. teab, kuidas liiklusõnnetuse korral õigesti käituda;

1.1.12.2. teab liiklusõnnetuse korral vale käitumise tagajärgi.

1.1.13. Möödaskõit, möödumine ja ümberpõige

Pärast koolitust õpilane:

1.1.13.1. teab ohutuks möödaskõituks vajalikke eeldusi;

1.1.13.2. teab, kuidas ohutult mööda sõita, mööduda ja ümber põigata;

1.1.13.3. teab, kuidas käituda möödaskõidetava rollis;

1.1.13.4. on motiveeritud kaaluma möödaskõidu vajadust ohutuse tagamise eesmärgil.

1.1.14. Sõidu planeerimine riski vältimise eesmärgil

Pärast koolitust õpilane:

1.1.14.1. teab, milliseid ettevalmistusi tuleks enne pikemat või lühemat sõitu teha;

1.1.14.2. mõistab, et sõitu planeerides on võimalik mõjutada sõidu ohutust ja säästlikkust;

1.1.14.3. on motiveeritud sõiduga seonduvat planeerima;

1.1.14.4. teab, et sõitu kavandades tuleb hinnata ja arvesse võtta tegureid, mis võivad avaldada mõju tema käitumisele juhina (nt elustiil, sõidu motiivid, sotsiaalne pinge, joove, väsimus, halb nägemine jms).

1.1.14.5. oskab hinnata oma elustiili mõju kavandatavale tulevasele sõidule

1.1.14.6. oskab planeerida oma kavandatavat sõitu, võttes arvesse nii väliskeskkonna (liiklustihedus, ilm, kellaaeg) kui lähema mikrokeskkonna mõju (kes on kaassõitjad, mis seisus on sõiduk)

1.1.14.7. oskab ja on motiveeritud leidma alternatiive, kui sõitmine võib olla seotud riskikäitumisega (kui on kahtlus enda joobe osas, väsimuse või kehva terviseseisundi tõttu või kaasreisijate riskikäitumise tõttu)

1.1.14.8. saab aru pikemate sõitude puhul aja varumise vajadusest, et vältida olukorda, kus tekib surve riskikäitumiseks.

1.1.15. Keskkonda säästev sõiduki kasutamine

Pärast koolitust õpilane:

1.1.15.1. teab, kuidas sõiduki kasutamine keskkonnale mõjub ja kuidas seda kahjulikku mõju saab vähendada;

1.1.15.2. oskab leida sõiduki kasutaja juhendist teavet keskkonna säästmise kohta;

1.1.15.3. teab, kuidas jälgida kütusekulu;

1.1.15.4. on motiveeritud sõidukit kasutades keskkonda säästma;

1.1.15.5. mõistab, et säästlik sõiduviis on ka ohutu sõiduviis.

1.1.16. Sõiduki juhtimine rasketes tee- ja ilmastikuoludes

Pärast koolitust õpilane:

1.1.16.1. teab sõidukile mõjuvate jõudude olemust ja oskab neid oma sõidus arvestada;

1.1.16.2. teab rasketes tee- ja ilmastikuoludes sõiduki juhtimisega seotud ohte ja kuidas neid ohte on oma käitumisega võimalik vältida.

1.1.17. Peatamisteedekonna pikkust mõjutavad tegurid ja riskide ennetamine

Pärast koolitust õpilane:

1.1.17.1. teab, kui palju kulub aega ja ruumi, et sõiduk peatada;

1.1.17.2. mõistab, et väiksemgi sõidukiiruse suurendamine või vähendamine mõjutab oluliselt juhi võimalusi sõidukit peatada;

1.1.17.3. mõistab erinevate tee- ilmastikuolude iseärasusi ning nende mõju sõiduki juhitavusele;

1.1.17.4. omab motivatsiooni sõita oludele vastava sõidukiirusega ning õige piki- ja külgsuuna.

1.1.18. Pimedal ajal sõiduki juhtimine

Pärast koolitust õpilane:

1.1.18.1. teab, kuidas tulesid nähtavuse parandamiseks õigesti kasutada vastutuleva sõidukiga kohtudes, eesolevale sõidukile järele jõudes ja/või mööda sõites, peatudes ja parkides ning hädapeatuse korral;

1.1.18.2. mõistab, et pimedal ajal on nähtavus palju halvem kui valgel ajal vaatamata tuledel õigesti kasutamisele, ning teab, et seda puudujääki saab kompenseerida sõidukiiruse vähendamisega;

1.1.18.3 omab motivatsiooni sõita oludele vastava sõidukiirusega ning õigesti piki- ja külgsuunas;

1.1.18.4. saab aru pimedal ajal esinevatest, eriti kergliiklust puudutavatest ohtudest.

1.1.19. Liiklusreeglid

Pärast koolitust õpilane:

1.1.19.1. teab põhilisi liiklusreegleid liiklusmärkide, teekattemärgistuse ja Liiklusseaduse mõistete osas

1.1.19.2. oskab vajadusel iseseisvalt leida vastuseid liiklusalastele probleemidele.

1.2. SÕIDUÕPE

1.2.1. Juhi tööasend ja turvavarustus

Pärast koolitust õpilane:

1.2.1.1. oskab teostada sõiduki sõidueelset kontrolli, näiteks kasutades sõiduki käsiraamatut;

1.2.1.2. oskab reguleerida tööasendi ja tahavaatepeeglid juhile sobivaks;

1.2.1.3. oskab kasutada sõiduki turvavarustust ja aidata kaassõitjatel turvavarustust kinnitada, samuti selgitada turvavarustuse kasutamise vajalikkust;

1.2.1.4. oskab kasutada sõidukile paigaldatud lisa- ja mugavusseadmeid;

1.2.1.5. teab juhi valest tööasendist ja turvavarustuse valest kasutamisest tulenevaid ohte;

1.2.1.6. on motiveeritud kasutama turvavarustust ja nõudma turvavarustuse kasutamist sõitjatelt.

1.2.2. Sõiduki käsitlemine

Pärast koolitust õpilane:

1.2.2.1. oskab käsitseda sõidukit ohutult ja keskkonda säästvalt tasemel, mis võimaldab jätkata sõidu õppimist vähese liiklusega teel;

1.2.2.2. teab sõiduki vale käsitlemisega seonduvaid ohte ja mõju keskkonnale;

1.2.2.3. omab realistlikku arusaama isiklikest, sõiduki käsitlemisega seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest;

1.2.2.4. tajub ja teab oma nõrku külgi, mis on seotud sõiduki käsitlemisega, ning oskab oma käitumises nendega arvestada;

1.2.2.5. on motiveeritud sõidukit ohutult ja keskkonda säästvalt käsitlema.

1.2.3. Sõiduki juhtimine vähese liiklusega teel

Pärast koolitust õpilane:

1.2.3.1. oskab käsitseda sõidukit ohutult ja keskkonda säästvalt viisil, mis on vajalik sõidu õppimise alustamiseks erinevates liiklussituatsioonides;

1.2.3.2. omab vajalikke oskusi vähese liiklusega teel liiklemiseks;

1.2.3.3. oskab peatuda ja parkida teel;

1.2.3.4. teab vähese liiklusega teel sõiduga seotud ohte ja oskab neid ohte oma käitumisega vältida;

1.2.3.5. mõistab, et juhul kui suurema ohuallika valdajal tuleb võtta vastutus enda ja teiste elu ning tervise eest;

1.2.3.6. omab realistlikku arusaama isiklikest, vähese liiklusega teel sõitmisega seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest;

1.2.3.7. tajub ja teab oma nõrku külgi, mis on seotud sõiduki juhtimisega vähese liiklusega teel, ning oskab oma käitumises nendega arvestada.

1.2.4. Sõiduki juhtimine erinevates liiklussituatsioonides

Pärast koolitust õpilane:

1.2.4.1. oskab käsitseda sõidukit ohutult ja keskkonda säästvalt;

1.2.4.2. omab teel sõitmisel erinevates liiklussituatsioonides toimetulekuks vajalikke oskusi;

1.2.4.3. teab erineva liiklusega teedel sõiduga seotud ohte ja oskab neid ohte oma käitumisega vältida;

1.2.4.4. mõistab, et juhul kui suurema ohu allika valdajal tuleb võtta vastutus enda ja teiste elu ning tervise eest;

1.2.4.5. omab realistlikku arusaama isiklikest, erineva liiklusega teedel sõitmisega seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest;

1.2.4.6. tajub ja teab oma nõrku külgi, mis on seotud sõiduki juhtimisega erineva liiklusega teedel ning oskab oma käitumises nendega arvestada;

1.2.4.7. on võimeline kohanema liikluses toimuvate muutustega;

1.2.4.8. on võimeline hindama olukorra tõsidust ja reageerima kohaselt;

1.2.4.9. on võimeline liiklusoludega arvestades sõidukit juhtima antud teelõigul lubatud suurima sõidukiirusega.

1.2.5. Möödasõit, möödumine ja ümberpõige

Pärast koolitust õpilane:

1.2.5.1. oskab hinnata ohutuks möödasõiduks ja ümberpõikeks vajalike eelduste olemasolu;

1.2.5.2. mõistab, et möödasõit ei ole kohustuslik manööver;

1.2.5.3. oskab ohutult mööda sõita ja ümber põigata nii päri- kui ka vastassuunavööndi kaudu;

1.2.5.4. oskab käituda möödasõidetava rollis;

1.2.5.5. oskab peatuda ja parkida väljaspool asulat;

1.2.5.6. omab realistlikku arusaama isiklikest, möödasõidu, möödumise, ümberpõike, peatumise ja parkimisega väljaspool asulat seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest.

1.2.6. Sõiduki juhtimine planeeritud teekonnal

Pärast koolitust õpilane:

- 1.2.6.1. oskab nii asulas kui ka väljaspool asulat sõitu planeerida ja koostatud plaani järgi sõita;
- 1.2.6.2. mõistab, et sõitu planeerides on võimalik mõjutada sõidu ohutust ja säästlikkust;
- 1.2.6.3. on motiveeritud sõitu riski vältimise ja keskkonna säästmise eesmärgil planeerima;
- 1.2.6.4. sõiduteekonda kavandades hindab ja võtab arvesse tegureid, mis võivad avaldada mõju tema käitumisele juhina, näiteks elustiil, sõidu motiivid, sotsiaalne pinge, joove, uimastid, väsimus, halb nägemine.

1.2.7. Keskkonda säästev sõiduki juhtimine

Pärast koolitust õpilane:

- 1.2.7.1. oskab juhtida sõidukit keskkonda säästvalt;
- 1.2.7.2. mõistab, et säästlik sõiduviis on ka ohutu sõiduviis, milles ei ole midagi keerulist;
- 1.2.7.3. on motiveeritud juhtima sõidukit keskkonda säästvalt, riske vältivalt ja teisi liiklejaid arvestavalt;
- 1.2.7.4. omab realistlikku arusaama isiklikest, säästliku sõiduviisiga seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest;
- 1.2.7.5. on teinud plaani, mida harjutada esmase juhiloa omamise ajal, süvendamaks oskusi sõita keskkonda säästvalt, riske vältivalt ja teisi liiklejaid arvestavalt.

1.2.8. Algastme libedasõidu harjutuste sooritamine

Pärast koolitust õpilane:

- 1.2.8.1. oskab sooritada äkkpidurduse;
- 1.2.8.2. mõistab, et väiksempi sõidukiiruse suurendamine või vähendamine mõjutab oluliselt juhi võimalusi sõidukit peatada;
- 1.2.8.3. omab realistlikku arusaama isiklikest, sõiduki peatamisega seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest;
- 1.2.8.4. tajub ja teab oma nõrku külgi, mis on seotud sõiduki peatamisega, ning oskab oma käitumises nendega arvestada;
- 1.2.8.5. omab motivatsiooni sõita oludele vastava sõidukiirusega ning ohutu piki- ja külgsuuna.

1.2.9. Pimedal sõiduki juhtimine

Pärast koolitust õpilane:

- 1.2.9.1. oskab tulede õige kasutamisega parandada juhi nähtavust ja oma sõiduki teistele paremini märgatavaks teha;
- 1.2.9.2. mõistab oludele vastava sõidukiiruse valiku vajadust;
- 1.2.9.3. teab pimedal sõiduki juhtimisega seotud ohte;
- 1.2.9.4. oskab oma käitumisega vähendada pimedal sõiduki juhtimisega seotud riske;
- 1.2.9.5. tajub ja teab oma nõrku külgi, mis on seotud sõiduki juhtimisega pimedal ajal, ning oskab oma käitumises nendega arvestada.

8. Õppematerjalide loend

- 1) Liiklusseadus <https://www.riigiteataja.ee/akt/117032011021?leiaKehtiv>
- 2) Autokooli õppekava
- 3) Õpetaja ja Autokooli koostatud materjalid
- 4) Majandus- ja kommunikatsiooniministri määrus nr 42 „Mootorsõiduki ja selle haagise tehnonõuded ning nõuded varustusele“
(<https://www.riigiteataja.ee/akt/122102019007?leiaKehtiv>)
- 5) Majandus- ja kommunikatsiooniministri määrus nr 12 „Liiklusmärkide ja teemärgiste tähendused ning nõuded fooridele“
(<https://www.riigiteataja.ee/akt/102082019007?leiaKehtiv>)
- 6) Majandus- ja kommunikatsiooniministri määrus nr 58 „Mootorsõidukijuhi teadmiste, oskuste ja käitumise liiklusalased kvalifikatsiooninõuded“
(<https://www.riigiteataja.ee/akt/128062011037?leiaKehtiv>)
- 7) Liikluskindlustuse seadus (<https://www.riigiteataja.ee/akt/113032019014?leiaKehtiv>)

9. Lõpetamise tingimused ja väljastatavad dokumendid:

Koolitus loetakse lõpetatuks alles siis, kui õpilane on saavutanud minimaalsel nõutud tasemel kõik õpiväljundid.

Autokool kontrollib teooriaõppe õpiväljundeid kirjalikus või elektroonses vormis teooriaeksamil, kus õpilane peab positiivse tulemuse saamiseks vastama õigesti vähemalt 90 protsendile küsimustest. Teooriaeksamile pääsemiseks peab õpilane olema läbinud minimaalse mahu teooriaõppest.

Sõiduõppe õpiväljundite saavutamist kontrollib sõiduõpetaja jooksvalt sõidutundides. Tingimusel, et õpilane on läbinud minimaalse kohustusliku mahu sõidutundidest ja õpetaja hindab tema oskused ja käitumise liikluses vastavaks vähemalt õpiväljundite saavutamise miinimumtasemele, annab sõiduõpetaja nõusoleku õpilase sõiduõppe lõpetamiseks, tehes sellekohase märke õpingukaardile ja kinnitades seda allkirjaga.

Kui õpilane on positiivse tulemusega lõpetanud nii teooria- kui sõiduõppe, väljastab Autokool (tingimusel, et õpilane on täitnud ka muud kohustused, mis tulenevad õppekorralduse reeglitest, mis on loetletud lepingus ja Autokooli kodulehel aadressil www.w-lex.ee) õpilasele Mootorsõidukijuhi koolituskursuse tunnistuse.